

Paris ve bir şeyler

HASAN BÜLENT KAHRAMAN

Bazı kentler böyledir. Bir süre önce orada olduğunuz için gitmesem dersiniz. Truman Capote'nin kitabına koyduğu o güzel adla söylemek gerekirse, 'başka odalar, başka sesler'dir aradığınız. Gene de o kent sizi çeker. Sanki gitmezseniz

bir şey eksik kalacak gibidir; rahatsızlık duyarsınız.

Paris benim için böyle bir yer mi? Bilmiyorum. Gene de buradayım işte. Paris, kapının dışında duruyor. Yemek yerken yanıma oturan Amerikalı zenci dansçı kadının söylediği de buydu: 'Dilini bilmiyorum, eşim dostum da yok sayılır. Gene de ne var burada beni böyle çeken anlamadım gitti!..'

★

Kış Paris'inin en büyük özelliği, sabahları havanın geç mi geç ağarması. Gece hayatının yoğunluğunu açıklasa da, benim gibi erkenciler ve karanlığa uyanmayı sevmeyenlerin en büyük sorunu bu. Neredeyse saat dokuzda aydınlanıyor ortalık. Gene de erkenden uyanıyor, günlerdir durmak bilmeyen yağmurun sırılsıklam ıslattığı asfalta düşmüş neon ışıklarının

pırıltılarına bakıyorum. Değerli bir şeye basmanın rahatsızlığı içimde, bir kentin en büyük güzelliği olan o ıslak ve parlak, ışık ve renk parçalarını çiğneye çiğneye fırınlara, kahvelere, pastanelere gidiyorum.

New York üstüne yazılmış o en güzel, neredeyse birkaç sayfalık başyapıtta Thompson, o kentte her sokağın aslında bir mahalle olduğunu söyler. Herkes kendi sokağındaki bakkala gitmekte, oradaki kasaptan, manavdan alışveriş yapmakta, gazetecisini, tütüncüsünü orada bulmaktadır.

Dün Hıristiyanların dini yeni yıllarının ilk günüydü. Her birisi birkaç metrelik küçücük sokaklar, hele sabah hengâmesi bittikten sonra derin bir sessizliğe büründü. Ansızın hızlanan yağmurun dinmesini beklemek için önüme çıkan otelin küçücük lobisine sığındım. O büyük sessizliğe gömülü sokağa bakarken Thompson'un tanımına asıl uyan sokak mahalleleri şehrinin Paris olduğunu düşündüm.

Kuşkusuz New York da öyledir. Fakat, Soho'nun bazı sokakları dışında ölçek bu duyguyu yitirmemize yol açıyor orada. O otel lobisinden dışarı bakarken çoktandır unuttuğum bir şeyi yeniden fark ettim. Bütün ortaçağdan el almış şehirler gibi küçüklük, darlık üstüne kurulu minyatür sokaklar şehri. O nedenle belki

en küçük şeyi bile kullanmayı, 'giydirmeyi', işleyip ayağa kaldırmayı hem çok iyi biliyor, hem de seviyorlar. Kullanıp atacakları hiçbir şeyleri, ihmal edecekleri 'mekân'ları yok. Her sokak bir mahalle ve her şeye birkaç adımda ulaşabiliyorsunuz. Öyle olunca kentle bütünleşiyor, onu bir ev ölçüğünde yaşayabiliyorsunuz. 'Paris büyü'sü'nün bir sırrı da bu 'ölçek' olsa gerek...

★

Önceki gece Noel'di. Gece yarısına doğru kiliselerde ayin başladı. Eve dönerken kiliselere girip çıkmadan duramadım. Nore Dame'a özellikle gittim. St -Germain -des-Pres'de zaten bir barda oturuyordum. Karşımda da ayin yapılıyordu. St. Sulpice tam yolumun üstündeydi. Delacroix'nın o kadar da sevmediğim duvar resimlerine bir de ayinde bakmak istedim. Tam da papazın işaretiyle herkesin iyi Noeller dileyip birbirini öptüğü ana rastgelmişim. Yanına durduğum, derisi saydam denecek kadar beyaz, siyah uzun elbisesinin içinde, yüzü az sonra havalanacak bir melek kadar güzel genç kız iki eliyle elimi sıkıp yanağımdan öpünce, 'Ah!' dedim, 'yerimde Ahmet Hamdi Tanpınar olsaydı.'

★

Genç kız o sırada bana Noel hediyesi olarak Paris'i veriyordu!